

Hadisin Konusuna Göre Yazılmış Eserler (Ale'l-Ebvâb Sistemli Eserler)

Camiler

Dinin **bütün konularını** ihtiva eden hadis kaynaklarıdır.

Ma'mer b.Râşid'in (152/769) - el-Câmî

Buhârî (256/870) - el-Câmî' (es-Sahîh)

Buhârî'nin Şerhleri

- a- Hattâbî'nin (388/998) - İlamü's-sünen
- b- Kirmânî (786/1384) - el-Kevâkibü'd-Derârî
- c- İbn Hacer (852/1448) - Fethu'l-Bârî
- d- Aynî (855/1451) - Umdetü'l-Kârî
- e- Kastallânî (923/1517) - İrşâdü's-Sârî

Buhârî'nin İhtisarları:

- a- Zebîdî (893/1488) et-Tecridü's-Sarîh
- b- Ömer Ziyâuddin Dağistânî - Zübdetü'l-Buhârî
- c- Ahmet Naim Efendi - Tecrid-i Sarîh

Müslim (261/874) - el-Câmî' (es-Sahîh)

Müslim'in Şerhleri:

- (Bab başlıklarını şârihlerinden Nevevî koymuştur.)
- a- Kâdî İyâz (544/1149) - İkmâlü'l-Mu'lim
- b- Nevevî (676/1277) - el-Minhâc (Şerhu Müslim)
- c- Câbir Derbendî Dehlî (1353/1934) Fethu'l-Mülhim

Buhârî ve Müslim'den başka sadece sahih hadisleri toplayacağını prensip edinip "Sahîh" başlığı altında eser kaleme alanlar ise şunlardır:

- a- İbnü'l-Cârûd (306/918) - Sahîh (el-Müntekâ)
- b- İbn Huzeyme (311/923) - Sahîh
- c- İbnü's-Seken (353/964) - Sahîh
- d- İbn Hibbân el-Büstî (354/965) Sahîh (et-Tekâsîm ve'l-Envâ')
- e- Hâkim en-Neysâbü'rî (405/1014) - Sahîh (el-Müstedrek)
- f- Ziya el-Makdisî (643/1245) - el-Muhtâra

Tirmizî (279/892) - el-Câmî (es-Sünen)

Tirmizî'nin Şerhleri:

- a- Ebû Bekr İbnü'l-Arabî (543/1148) - Ârizatü'l-Ahvezî
- b- Mübârekfûrî (1353/1934) - Tuhfetü'l-Ahvezî

Sünenler

Bütün fikhî konulara dair **merfû** hadisleri ihtivâ eden eserlerdir.

Evezâî (159/775) - Sünen

Şâfiî (204/819) - Sünen

Saîd b. Mansûr (227/842) - Sünen

Dârimî (255/868) - Sünen

İbn Mâce (273/886) - Sünen

Şerh ve hâşiyeleri:

- a- Suyûtî (911/1505) Misbâhu'z-Zücâce
- b- Sindî (1136/1724) Hâsive

Ebû Dâvûd (275/888) - Sünen

Eser üzerinde yapılan ihtisar, tehzib ve serhler:

- a- Hattâbî (388/998) Meâlimü's-Sünen
- b- Münzirî (656/1258) Muhtasar (el-Müctebâ)
- c- İbn Kayyim el-Cevziyye (751/1350) et-Tehzîb
- d- Şemsü'l-hak Azîmâbâdî (1329/1911) Avnu'l-Ma'bûd
- e- Seheranfûrî (1346/1927) Bezlü'l-mechûd
- f- Mahmûd es-Sübkî (1352/1933) el-Menhel

Tirmizî (279/892) - Sünen

Dârekutnî (385/995) - Sünen

Bu eserden hadis alırken Ebu't-Tayyib Şemsü'l-hak Azîmâbâdî'nin Ta'liku'l-Muğnî'si ile birlikte değerlendirilmesi faydalı olur.

Nesâî (303/915) - Sünen

(el-Müctebâ veya es-Sünenü's-Suğrâ olarak bilinir.) Nesâî'nin ayrıca es-Sünenü'l-Kübrâ'sı da vardır. Ancak kütüb-ü Sitte içinde yer alan el-Müctebâ isimli es-Sünenü's-Suğrâ'sıdır.

Beyhakî (458/1066) - es-Sünenü'l-Kübrâ (Kitâbü Süneni'l-Kebîr)

SÜNEN olmayıp ta Fıkıh Bablarına Göre Tanzim Edilen Eserler:

- 1- İmam Ebû Yûsuf (182/798) Kitâbü'l-Âsâr / Kitâbü'l-Harac
- 2- İmam Muhammed eş-Şeybânî (189/804) el-Âsâr
- 3- Yahya b. Âdem el-Kuraşî (203/818) Kitâbü'l-Harac
- 4- İmam Şâfiî (204/819) el-Ümm / es-Sünen
- 5- Ebû Ubeyd (224/839) Kitâbü'l-Emvâl
- 6- Tahâvî (321/933) Şerhu Meâni'l-Âsâr
- 7- Hattâbî (388/998) Ma'rifetü's-Sünen ve'l-Âsâr
- 8- Beğavî (516/1122) Şerhu's-Sünne

Musannefler

Bütün fikhî konulara âit **merfû, mevkûf ve maktû'** hadisleri içeren hadis kitaplarıdır.

İmam Mâlik (179/795) - Muvatta

Şerhleri:

- a- İbn Abdî'l-Berr (463/1071) - el-İstizkâr / et-Temhîd
- b- Süleyman el-Bâcî (474/1081) - el-Müntekâ
- c- İbnü'l-Arabî (543/1148) el-Mesâlik / el-Kabes
- d- Suyûtî (911/1505) - Tenvîru'l-Havâlik
- e- Zürcânî (1112/1710) Ebhecü'l-Mesâlik (Şerhu'l-Muvatta')

Abdürrezzâk'ın (211/827) - Musannef

İbn Ebî Şeybe (235/849) - Musannef

Müstedrekler

Bir musannifin şartlarına (râvîlerine) uygun olmasına rağmen, herhangi bir sebeple eserinde yer almamış olan hadislerin bir başkası tarafından toplanmasıdır.

İbnü's-Şarkî (325/937) Sahîh (Dârekutnî'nin eserine müstahcedir.)

Dârekutnî (385/995) - İlzâmât (Buhari ve Müslim'in müstedrekidir)

Hâkim en-Neysâbü'rî (405/1014) - el-Müstedrek ale's-Sahîhayn

(Buhârî ve Müslim üzerinde çalışılmış istidrâk örneğidir. İbn Kaymaz et-Türkmânî ez-Zehabî (748/1347) Telhîsü'l-Müstedrek isimli eserinde bu kitabı özetlemiş, zayıf ve mevzû hadislerine olanlarına işâret etmiştir.)

Müstahrecler

Herhangi bir eserdeki hadislerin başka senedlerle toplandığı hadis kitaplarına verilen isimdir.

Yalnız Buhârî üzerine yapılan müstahrecler:

- a- İsmâilî (371/981) - Müstahrec
- b- Gıtrîfî (377/987) - Müstahrec
- c- İbn Ebî Zühl (378/988) Müstahrec
- d- İbn Merdûyeh (Merdeveyh) (416/1019) Müstahrec

Yalnız Müslim üzerine yapılan müstahrecler:

- a- Ebû Bekr el-İsferâyînî (286/899) - Müstahrec
- b- Ebû Avâne (316/928) - Müstahrec
- c- Cüveynî (323/935) - Müstahrec
- d- Ebû Nasr et-Tûsî (344/955) - Müstahrec

Hem Buhârî hem de Müslim üzerine yapılan müstahrecler:

- a- İbnü'l-Ahram (344/955) - Müstahrec
- b- Berkânî (425/1034) - Müstahrec
- c- Ebû Nuaym el-İsfahânî (430/1039) Müstahrec
- d- Hallâl (439/1047) - Müstahrec